

2018 Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri (Yozgat İli Örneği)¹

Özgür TEKKÖK²
İsa TAK³

Gönderim Tarihi: 08.05.2022

Yayın Tarihi: 31.12.2022

Makale Türü: Tez Özeti

Öz

Günümüzde ülkelerin kalkınmalarında eğitimin önemli bir yeri vardır. Eğitimde faydanın artması için etkili bir planlama ve programların değişen koşullar karşısında sürekli olarak güncellenmesi gerekmektedir. Planlı bir eğitimin en temel koşullarından program geliştirme, öğretim faaliyetlerinin adeta bel kemiğini oluşturmaktadır. Bir ülkenin eğitim politikaları öğretim programları vasıtasıyla uygulamaya dönüştürülmektedir.

Bu çalışmada 2017 yılında güncellenen TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersine yönelik öğretmen görüşleri araştırılmıştır. Çalışmanın temel amacı yenilenen programın; hedef, içerik, eğitim durumları ve ölçme-değerlendirmeye yönelik öğretmen görüşlerinin ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. Araştırmada nicel araştırma metodlarından tarama modeli kullanılmıştır. Programın uygulamaya koyulduğu ilk öğretim yılı olan 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Yozgat il merkezi ve ilçelerinde görev yapan 173 Sosyal Bilgiler öğretmenine 28 sorudan oluşan “Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği” anket olarak uygulanmıştır. Araştırma Mayıs ayı başında yürütülmüştür. Araştırmada elde edilen bulgular SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerin yorumlanmasında istatistiki olarak frekans, yüzde, çarpıklık, basıklık, standart sapma ve parametrik testlerden t testi ve tek yönlü varyans analizi testi kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; öğretmen görüşlerine göre öğretim programının hedef ögesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeydedir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme bölümlerine verilen puanların ortalamaları ile değişkenler arasında ilişkiye bakıldığında; ölçme ve değerlendirme bölümüne verilen puanların ortalamalarında cinsiyete ve görev yapılan okulun bulunduğu yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık olduğu, hedef bölümüne verilen puanların ortalamasında okulların fiziki ortam ve olanaklarında farklılık olduğunu düşünen öğretmenlerin puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Yaş grupları, eğitim durumu, mesleki kıdem, programdan haberdar olma durumu değişkenleri açısından ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğretim programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme ögelerinde eksiklikler tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: İnkılâp Tarihi, 8.sınıf, Atatürkçülük, Müfredat, Öğretim programı.

¹ Bu araştırma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar : Özgür TEKKÖK, Öğretmen, MEB, Türkiye, ozgurtekkok@hotmail.com, ORCID ID :0000-0001-8173-699X

³ Dr. Öğr. Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, isa.tak@gop.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0596-5480>

2018 Turkish Republic of Revolution History Course Teacher's Views on Curriculum (Example of Yozgat Province)

Abstract

Today, Education has an important place in the development of the countries. In order to increase the benefit in education, effective planning and programs need to be constantly updated in the face of changing conditions. Program development is one of the most basic conditions of planned education. Education policies of a country are being implemented through educational programs.

In this research, Teachers' views on the curriculum of the Turkish Republic Revolution course which was updated in 2017 were investigated. The main purpose of the study is to reveal the target, content, educational status and teacher opinions of the revised program. The survey model was used from quantitative research methods. In the academic year 2018-2019, which was the first year of the program to be implemented, 173 social studies teachers working in Yozgat province Center and districts were applied as "teacher feedback scale for the teaching program" which consists of 28 questions. The research was conducted in early May. The results of the study were analyzed using SPSS 25.0 package program. Statistical analysis was performed using T-test and one-way variance analysis.

As a result of the research, according to teachers' opinions, the suitability of the target item for the criteria is high level; content, educational status, and the suitability of the measurement and evaluation item for the criteria are at moderate levels. When Social studies teachers' education program objectives, content, educational status, measurement and evaluation departments of the average of points and the relationship between variables are examined; a significant difference in the average of the scores given in the measurement and evaluation section according to gender and the placement unit of the school where the job is located it was observed that there was a significant difference between the scores of teachers who thought that there was a difference in the physical environment and facilities of the schools in the average of the points given to the target. There was no significant difference in terms of age groups, educational status, vocational seniority and program awareness variables. Deficiencies in the target, content, educational status, measurement and evaluation elements of the curriculum have been determined.

Key Words: History of revolution, 8.class, Kemalism, curriculum.

Giriş

Problem Durumu

Günümüzde ülkelerin kalkınmalarında eğitim büyük bir öneme sahiptir. Eğitimin daha yararlı hale getirilmesi ise etkili bir planlama ve değişen koşullar karşısında sürekli olarak eğitim programlarının güncellenmesi ile mümkündür. Planlı bir eğitimin en temel koşullarından program geliştirme, öğretim faaliyetlerinin adeta bel kemiğini oluşturmaktadır. Bir ülkenin eğitim politikaları öğretim programları vasıtasıyla uygulamaya dönüştürülmektedir.

Eğitimde, program kavramı ile, bir amacı gerçekleştirmek üzere yapılacak olan tüm aktivitelerin nelerden oluştuğunun belirlenmesi, kademeli bir biçimde sıralanması, her bir aktivitenin alacağı zamanı ve nasıl yapılacağını ve yapılan iş ve işlemlerin uygunluğunun nasıl belirleneceğinin bir tasarısı kastedilmektedir (Tan ve Erdoğan, 2003:10).

Program geliştirme eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonrası elde edilen veriler doğrultusunda geliştirilerek yeniden düzenlenmesi sürecidir. Bu süreç, devletin ve eğitim kurumunun amaçlarını gerçekleştirmek üzere düzenlenen

etkinliklerin, uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelik koordineli çabaların tümünü içine almaktadır (Babadoğan, 1993:64).

Erden'e (1998:4) göre program geliştirme en geniş manasıyla; eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen verilerden hareketle tekrar düzenlenmesi sürecidir. Bu tanıma göre program geliştirmenin, dinamik bir yapıya sahip olduğunu ve güncel veriler doğrultusunda, çağın ihtiyaçlarına göre sürekli değişime ihtiyaç duyduğunu söyleyebiliriz.

Tarih bireyi toplumun bir parçası haline getiren bir disiplin olarak, öğrenciyi yaşadığı çağın koşullarına uygun evrensel değerler ile donatarak, içinde bulunduğu toplum ile üretebilme gücüne sahip, çağın gerektirdikleriyle milli kimliği harmanlayarak zenginleştiren, tüm bunları yaparken insan haklarına saygı duyan, milliyet, din, kültür, cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı, çevre değerlerine duyarlı, barıştan yana bireyler yetiştirmek gibi amaçlar çerçevesinde programlar oluşturulmaya başlanmıştır (Göç,2009:7). Tarih eğitimi, ortak değerlerinin bireylere aktarılması ve milli benliğin oluşturulmasında önemli bir yere sahiptir. Toplumu oluşturan insanlara üst düzey düşünme becerileri kazandırma konusunda bu dersin önemi oldukça fazladır. Bu açılarından değerlendirildiğinde TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Milli Mücadele'yi, yeni Türk Devleti'nin kuruluş sürecini ve Atatürkçü düşünce sistemini, gençlere öğretmek ve benimsetmek amacıyla okutulan derslerin başında gelmektedir.

Teknolojik gelişmelerin hızla arttığı ve değişimin en hızlı yaşandığı günümüz dünyasında eleştiren, yaratıcı düşünen, bilgiyi bulan ve kullanan, araştırmacı bireylerin yetişebilmesi, nitelikli eğitim programları ve programlara uygun öğrenme ortamlarının oluşturulmasıyla sağlanabilir. Bu görüşten hareketle öğretim programlarında cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar sürekli çağın ihtiyaçlarına uygun değişiklikler yapılmıştır. Nitekim TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde de 2017 yılı içerisinde taslak müfredat Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanmış, öğretmen-öğrenci-veli-akademisyen görüşlerine sunulmuş ve aynı yıl TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programında TTKB'nin Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılından itibaren uygulanmak üzere, 19.01.2018 tarihli 14 sayılı kararı ile ilgili dersin Öğretim Programı kabul edilmiştir.

Eğitimde adeta bir kılavuz görevi gören programların, öğretim sürecinde önemli bir yeri vardır. Eğitim alanında gün geçtikçe yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Bu yeniliklere paralel olarak eğitim-öğretim yaklaşımlarında değişimler yaşanabilmektedir. Bu nedenle eğitim programlarındaki her yeni değişim beraberinde bu programların değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Programlarla ilgili problemlerin tespit edilmesi, tespiti yapılan bu problemlerin çözüme kavuşturulmasında özellikle programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşlerine başvurulması kuşkusuz büyük önem arz etmektedir. Bu anlamda İTA dersi programının uygulanan diğer eğitim programları ile benzer özellikleri olabileceği gibi, branşın kendisine özgü; programın hedeflerinden, içerik ögesinden, eğitim durumları ögesinden ve ölçme değerlendirme ögesinden kaynaklı farklı sıkıntıları da bulunabilir. Literatür incelendiğinde; TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi ile alakalı birçok çalışma yapıldığı halde alanın öğretim programına yönelik yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu araştırma ile alandaki bu boşluğu doldurmaya katkı sağlanacağı düşünülmüştür.

Alt problemler Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin, 2018 TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim programının, Hedef, İçerik, Eğitim durumları, Ölçme ve değerlendirme öğelerine ilişkin görüşlerinde;

- Cinsiyete göre farklılaşma var mıdır?

- Yaş'a göre farklılaşma var mıdır?
- Eğitim durumuna göre farklılaşma var mıdır?
- Mezun olunan bölüm/programa göre farklılaşma var mıdır?
- Öğretmenlik mesleğinde kıdem yılına göre farklılaşma var mıdır?
- Okulun bulunduğu alana göre farklılaşma var mıdır?
- Görev yapılan okulun fiziki olanakları bakımından farklılaşma var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de insan yetiştirme düzeni içinde milli kimlik oluşumunda tarih eğitimi önemli bir yere sahiptir. Cumhuriyetin modernleşme kurgusu içinde Atatürkçülük ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi özgün bir yer tutmaktadır. Böylesine önemli bir işlevi yerine getiren bir disiplin olan TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi farklı eğitim kademelerinde farklı programlar ile aktarılmaktadır. Bu programların uygulayıcısı olan öğretmenler programın aktarılması esnasında çeşitli sorunlarla karşılaşabilmektedir. Program geliştirmenin dinamik bir süreç olduğunu ve yapılan dönütler doğrultusunda eksiklerin giderilip güncelleme çalışmalarının yapıldığını düşünecek olursak, program geliştirme çalışmalarında öğretmenlerin öğretim programlarına yönelik görüşlerinin oldukça önemli olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmada, dersin ortaokul düzeyindeki yenilenen müfredatına yönelik görüşler alınmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı, yapılandırmacı yaklaşımla 2018 yılında hazırlanan ve 2018-2019 Eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda problem cümlesine ve alt problemlerde yer alan sorulara cevap aranmıştır.

Araştırmanın Önemi

Program geliştirme çalışmaları, hazırlanmış olan bir programın araştırmacı bir bakış açısıyla uygulanırken geliştirilen ve bu sürecin devamlı, kapsamlı ve uygulamalı bir şekilde devam etme sürecidir (Varış,1997:16-17). Program geliştirme sürecinin dinamikliği süreçler ve sonuçlar devamlı olarak değerlendirilerek, elde edilen bilgiler doğrultusunda yapısal öğelerden biri veya birkaçını geliştirmek için yeni hipotezler denenmesiyle sağlanır. Bu sürecin devamlılığını sağlayan en önemli unsurlardan biri de sağlıklı bir ekip çalışmasıdır. Öğretmenler programların etkili olarak gerçekleşmesini sağlayacak unsurların başında gelmektedir. Öğretmenler, Öğretim programlarını izleyen, belirlenen hedefleri öğrencilere kazandırmak için çalışan, içerikleri uygun öğretim yöntemleri ile öğrencilere aktaran ve hedeflere ulaşma düzeyini belirlemek için ölçme değerlendirme çalışmalarını planlayıp uygulayan, Öğretim programının yapısal oluşum ve gelişim sürecini yürüten kişilerdir (Kıroğlu ve Taş,2018). Hazırlanacak olan öğretim programlarının daha etkili olması, çağın ihtiyaçlarına uygun ve nitelikli programların hazırlanması, programın uygulanması esnasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve olası çözüm yollarının ortaya konması açısından öğretmenlerin görüşleri büyük önem arz etmektedir.

Literatür incelendiğinde 2017 yılında güncellenen TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Öğretim programının henüz çok yeni olması, 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibariyle uygulamaya konmuş olması herhangi bir çalışma yapılmamasının sebebi olabilir. Bu çalışmada; yapılandırmacı bir anlayışla ortaya konulan 2018 yılı TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programının uygulama basamağında yer alan öğretmenlerin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerin; programın hedef ögesi, içerik ögesi, eğitim durumları ögesi ve ölçme değerlendirme ögesine yönelik görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Alanyazında 2018 TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ile alakalı bir çalışma yapılmadığından bu çalışmanın

literatüre büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca ileride yapılacak olan program geliştirme çalışmalarına kaynaklık edebileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın Sayıltıları

1. Araştırmaya katılan katılımcıların ankette yer alan sorulara samimi ve içten cevap verdikleri varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılanların yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda hazırlanan yeni öğretim programına yönelik yeterli bilgilerinin olduğu varsayılmıştır.
3. Araştırmaya yeteri kadar sayıda katılımcının katıldığı varsayılmaktadır.
4. Araştırmada kullanılan yöntemin ve veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu çalışma MEB TTKB'nin 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında uygulanmak üzere 19.01.2018 tarihli 14 sayılı kararı ile kabul edilen Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu TC. İnkılâp Tarih ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programı ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Yozgat ili merkez ve ilçelerinde resmi ortaokullarda görev yapan 173 Sosyal Bilgiler Öğretmeni ile sınırlıdır.
3. Araştırmadaki bulgular, öğretmenlerin veri toplama araçlarına verdikleri cevaplar ve istatistiksel tekniklerle sınırlıdır.

Tanımlar

Öğretim programı: Bireye okulda veya okul dışında, kazandırılması planlanan bir dersin öğretimi ile ilgili tüm etkinlikleri içine alan yaşantılar düzeneğidir (Demirel,2013:6).

Program geliştirme: Eğitim programlarının tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve değerlendirme sonucu elde edilen veriler doğrultusunda yeniden düzenlenmesi sürecidir (Erden,1998:4).

İnkılâp: Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirmelerin bütünüdür (TDK, 2019).

Atatürkçülük: Ülkenin ve ulusun bölünmez bütünlüğünden, devletin ulusal ve laik temelinden ödün vermeyen, dünyaya açık bir düşünce sistemidir (Kili,2006:325).

Hedef: Eğitim sürecinde yetişecek olan bireyde bulunması istenilen ve eğitim yoluyla kazandırılabilir özelliklerin tümüdür (Aşılıoğlu,B.2008:21).

İçerik: Bir öğretim programında,üzerinde özellikle durulması istenen yahut işlenmesi istenen etkinlikler, konular yada ünitelerdir (Oğuzkan,1981:79).

Eğitim durumları (Öğrenme-Öğretme süreçleri): Belirlenen hedeflere uygun öğretim yöntem ve stratejilerinin belirlenip işe koşulduğu, öğrencilerin hedeflere uygun yaşantılar gerçekleştirilmesi için uygun bir ortamın oluşturulduğu ipuçları, uyarıcılar ve pekiştiricilerin nasıl kullanılacağına karar verildiği süreçtir (Fidan,1986:25).

Değerlendirme: Ölçme işleminden elde edilen ölçümlerin bir ölçüt ile karşılaştırılarak ölçülen özellik yada özellikler hakkında karar verme sürecidir (Özçelik,1981).

Yöntem

Araştırmanın Modeli

TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi 2018 yılı Öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden Tarama Modeli kullanılmıştır.

Karasar (2005:77) tarama modellerini: "Geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimleyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır." şeklinde ifade etmektedir. Araştırmaya konu edilen durum ne ise kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. Onları herhangi bir biçimde etkilemeye çalışılmaz. Bu yöntemde esas olan var olanı değiştirmeye çalışmadan gözlemektir.

Tarama modelinin bir türü olan Genel Tarama modelinde ise çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak için, evrenin tümü ya da evrenden alınacak bir grup örnek yada örneklem üzerinden tarama yapılır (Karasar,2005:79).

Bu çalışmada TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yeni programın hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme unsurlarına ilişkin öğretmen görüşleri genel tarama yöntemi kullanılarak durum tespiti yapılmaya çalışılmış ve elde edilen sonuçlar ilgili bölümde paylaşılmıştır.

Evren ve Örneklem

Yapılan araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında, Yozgat ili ve 13 ilçesinde, resmi Ortaokullar ve İmam hatip Ortaokullarında görev yapan 220 Sosyal Bilgiler Öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılmaya çalışıldığından örneklem alımına gidilmemiştir. Araştırmada 182 Sosyal Bilgiler Öğretmenine anket uygulanmış, 9 ankette kodlama hataları yapılmasından dolayı araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırma 173 Sosyal Bilgiler Öğretmenin görüşleri üzerinden yürütülmüştür. Katılımcıların demografik özellikleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1 . Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kadın	70	40,5
	Erkek	103	59,5
Yaş grubu	20-30	49	28,3
	31-40	101	58,4
	41-50	20	11,6
	51 ve üzeri	3	1,7
	Ön lisans	1	0,6
Eğitim durumunuz	Lisans	157	90,8
	Yüksek lisans	13	7,5
	Doktora	2	1,2
	Eğitim Ön lisans /İki Yıllık Eğitim Yüksek Okulu	1	0,6
Mezun olduğunuz bölüm/program	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği	3	1,7
	Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	160	92,5
	Fen Edebiyat Fakültesi	5	2,9

	Diğer	4	2,3
	0-5	48	27,7
	6-10	52	30,1
Mesleki kıdem	11-15	35	20,2
	16-20	29	16,8
	21- Üzeri	9	5,2
Okulun bulunduğu yer	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	33,5
	İl-İlçe Merkezi	115	66,5
2018 yılında uygulamaya konulan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar mısınız?	Evet	165	95,4
	Hayır	8	4,6
Okulun Fiziki ortam ve olanakları TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının uygulanması için size göre ne kadar yeterlidir?	Yetersiz	25	14,5
	Az Yeterli	51	29,5
	Yeterli	84	48,6
	Çok Yeterli	13	7,5
	Toplam	173	100,0

Tablo incelendiğinde, araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlerin %40,5'inin kadın, %59,5'inin ise erkek olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin; %28,3'ünün 20-30, %58,4'ünün 31-40, %11,6'sının 41-50 ve %1,7'sinin 51 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%90,8) lisans mezunu olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%92,5) eğitim fakültesi sosyal bilgiler öğretmenliği mezunudur.

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre dağılımı incelendiğinde, %27,7'sinin 0-5 yıl, %30,1'inin 6-10 yıl, %20,2'sinin 11-15 yıl, %16,8'inin 16-20 yıl ve %5,2'sinin ise 21 yıl ve üzeri süre ile mesleki kıdeme sahip olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin %33,5'i köy ve beldelerde, %66,5'i il ve ilçe merkezlerinde görev yapmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir oranı (%95,4) 2018 yılında uygulamaya konulan İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programından haberdar olduğunu ifade etmiştir. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının uygulanmasında okulun fiziki ortam ve olanaklarını öğretmenlerin; %14,5'i yetersiz, %29,5'i az yeterli, %48,6'sı yeterli ve %7,5'i çok yeterli bulmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; Taş ve Kıroğlu (2018) tarafından geliştirilen 'Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri Ölçeği' anket formu kullanılmıştır. Araştırmanın amacına yönelik görüşleri ortaya koymayı amaçlayan veri toplama aracı kapalı uçlu soruların yer aldığı 'beşli likert tipi' bir ölçektir.

Sosyal bilimler için gerekli olan verilerin sistematik olarak toplanmasında anket önemli bir araçtır. Birincil kaynaklardan bilgi toplamak için hazırlanan sistematik bir soru formudur. Amacı, araştırmanın problemini çözecek ve ele alınan hipotezleri test edecek bilgileri sistematik bir biçimde toplamak ve saklamaktır (Al,2007:84,İslamoğlu,2002:68).

Sosyal bilim araştırmalarında anket yönteminin avantajlarından söz etmek mümkündür. Ekiz (2003)'e göre bu avantajlar;

- Maliyetinin düşük olması
- Katılımcıların kimliğini korumada güçlü olması

- Önyargı ve kişisel eğilim gibi durumlarda hataları en aza indirmesi
- Düşünülerek verilen yanıtların ve danışmanın yüksek olması
- Özellikle yapılandırılmış anketlerin analizlerinin kolay olması şeklinde sıralanabilir.

Araştırmacılardan gerekli izinler alınarak veri toplama aracı, TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla araştırmanın amacı doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra bu çalışmada kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmakta olup birinci bölümde öğretmenlerin kişisel bilgilerini tespit etmek amacıyla 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise; Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin programın hedef ögesine yönelik görüşlerini ortaya koymak için 7 soru, içerik ögesine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak için 8 soru, eğitim durumları ögesine yönelik görüşleri ortaya çıkarmak için 7 soru, ölçme ve değerlendirme ögesine ilişkin görüşleri ortaya çıkarmak için 6 soru yer almaktadır. Ankete verilen cevaplar beşli likert tipinde; “*kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum*” şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo 2. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketi Boyutlarına Ait Güvenirlik Katsayıları

Boyut	Madde Sayısı	Cronbach Alfa
Hedef	7	0,89
İçerik	8	0,92
Eğitim durumları	7	0,82
Ölçme ve değerlendirme	6	0,90

TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketinin iç tutarlılık ile ilişkili güvenilirlik düzeyini incelemek için Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. Alfa katsayısının 0,70 ve daha yüksek bulunması ölçeğin güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir (Tavşancıl, 2005). Hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme boyutları için hesaplanan Cronbach alfa katsayıları sırası ile 0,89, 0,92, 0,82 ve 0,90'dır. Bu değerler anketin iç tutarlılığa bağlı güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılacak olan anket formları katılımcılara uygulanmadan Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Öğretmenlere anket uygulamasının Nisan ayı sonu, Mayıs ayı başında yapılmasına dikkat edilmiş, böylelikle öğretmenlerin yeni öğretim programı ile alakalı daha kapsamlı bir değerlendirmede bulunacakları varsayılmıştır. Katılımcılara anket formları; görev yaptığı okul itibarıyla yakın konumda olanlara araştırmacı tarafından elden ulaştırılmıştır. Gidilmesi zaman ve mesafe bakımından zor olan yerlerdeki katılımcılara ise anket e-posta uzantısı gönderilerek elektronik ortamda uygulanmıştır. Araştırmada 182 Sosyal Bilgiler Öğretmenine anket uygulanmış, 9 ankette kodlama hataları yapılmasından dolayı araştırmaya dahil edilmemiştir. 173 Sosyal Bilgiler Öğretmenine yapılan anket analize sokulmuştur.

Verilerin Analizi

173 katılımcıya uygulanan anket sonuçları analiz edilmeden önce katılımcıların anketleri anket yönergesine göre doldurup doldurmadığı kontrol edilmiştir. Araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlerin İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketine

vermiş olduğu cevapların dağılımını belirlemek için yüzde-frekans analizi uygulanmıştır. Frekans, kaç insanın belli bir kategoriye uyan yada belli bir seçeneği tercih eden kişilerin sayısını göstermek için kullanılır. Yüzde ise, belli bir kategoriye ait frekansın toplam frekansa oranıdır (Baş,2006:129).Öğretmenlerin programın öğeleri ile ilgili görüşlerini değerlendirmek için betimsel analiz teknikleri kullanılmıştır. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirmek için öğretmenler, programın; hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine puanlar vermiştir. Elde edilen bu puanları; cinsiyet, yaş grubu, eğitim durumu, mesleki kıdem, görev yapılan okulun bulunduğu yerleşim birimi, yenilenen öğretim programından haberdar olma durumu ve programın uygulanabilmesi için okulun fiziki ortam ve olanaklarını yeterli bulma düzeyi değişkenlerine göre karşılaştırmak için parametrik analiz teknikleri uygulanmıştır.

Parametrik analiz metotları kullanılmadan evvel karşılanması icap eden varsayımlar kontrol edilmiştir. Bu amaçla öncelikle veri setinde normal dağılımı güçleştiren uç değerlerin olup olmadığı araştırılmıştır. Kutu grafikleri oluşturularak bu durum incelenmiştir. Elde edilen grafikler veri setinde uç değer veya değerlerin bulunmadığını göstermiştir. Bir sonraki adımda, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketinden elde edilen puanlara ait çarpıklık ve basıklık değerleri hesaplanarak normal dağılım varsayımı kontrol edilmiştir.

Tablo 3. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Değişken	N	Çarpıklık		Basıklık	
		Değer	Std. Hata	Değer	Std. Hata
Hedef	173	-0,12	0,18	0,85	0,37
İçerik	173	0,23	0,18	-0,14	0,37
Eğitim durumları	173	-0,06	0,18	-0,21	0,37
Ölçme ve değerlendirme	173	0,12	0,18	-0,41	0,37

Bu değerlerin ± 1 aralığında bulunması normal dağılım için kafi görülmektedir (George ve Mallery, 2010). Tablo incelendiğinde, değerlerin belirtilen aralıkta yer aldığı, normal dağılım varsayımının karşılandığı görülmüştür.

Varyansların homojenliği varsayımı Levene F testi ile incelenmiştir. Tek yönlü varyans analizinde (ANOVA) farkın kaynağını belirlemek için LSD ve Scheffe çoklu karşılaştırma testleri kullanılmıştır. Bu testler varyansların homojen ve gruptaki birey sayının eşit olmadığı durumlarda kullanılabilen Post-hoc testleri arasında yer almaktadır. SPSS 25.0 kullanılarak analizler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan parametrik analiz teknikleri Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Bağımlı, Bağımsız Değişkenler ve Kullanılan Testler

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	Kullanılan Test
TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme anketinden elde edilen puanlar	Cinsiyet	Bağımsız örneklem t testi
	Okulun bulunduğu yerleşim birimi	
	Programdan haberdar olma durumu	Tek yönlü varyans analizi
	Yaş grubu	
	Eğitim durumu	

Mesleki kıdem

Mesleki kıdem

Bulgular

Bu bölümde, araştırmaya katılımı sağlanan öğretmenlere uygulanan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden elde edilen verilerin analiz edilmesi ile ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir. Verilerin analiz edilmesi sürecinde; yüzde-frekans analizi, betimsel analizler ve parametrik analiz teknikleri uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar tablolara dönüştürülmüş ve açıklanmıştır.

Tablo 5. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Hedef Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Hedef		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	$\bar{X}$	Ss
1. Program hedefleri açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.	f	-	10	53	79	31		
	%	-	5,8	30,6	45,7	17,9	3,76	0,81
2. Program hedefleri, Türk Milli Eğitimi'nin genel ve özel amaçlarıyla uygundur.	f	2	5	42	86	38		
	%	1,1	2,9	24,3	49,7	22,0	3,88	0,82
3. Program hedefleri; bireye milli, manevi ve evrensel değerleri kazandıracak şekilde hazırlanmıştır.	f	1	8	50	90	24		
	%	0,5	4,6	28,9	52,0	13,9	3,74	0,77
4. Program, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini hedeflemektedir.	f	3	17	77	54	22		
	%	1,7	9,8	44,5	31,2	12,7	3,43	0,90
5. Program; bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlılık kazandırmayı hedeflemiştir.	f	2	15	76	58	22		
	%	1,1	8,7	43,9	33,5	12,7	3,48	0,87
6. Program hedeflerinin, öğrenciler tarafından gerçekleştirilebilir nitelikte olduğunu düşünüyorum.	f	4	21	65	63	20		
	%	2,3	12,1	37,6	36,4	11,6	3,43	0,93
7. Program hedefleri, çağın yönelimlerine uygun olarak belirlenmiştir.	f	4	13	66	66	24		
	%	2,3	7,5	38,2	38,2	13,9	3,54	0,91

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; “Program hedefleri açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.”, “Program hedefleri, Türk Milli Eğitimi'nin genel ve özel amaçlarıyla uygundur” ve “Program hedefleri; bireye milli, manevi ve evrensel değerleri kazandıracak şekilde hazırlanmıştır.” ifadelerine *katılıyorum* şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; “Program, bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini hedeflemektedir.”, “Program; bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlılık kazandırmayı hedeflemiştir.”, “Program hedeflerinin, öğrenciler tarafından gerçekleştirilebilir nitelikte olduğunu düşünüyorum.”, “Program hedefleri, çağın yönelimlerine uygun olarak belirlenmiştir.” ifadelerine ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, genel olarak, öğretmenlerin büyük bir

oranının programının Hedef ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda olumlu görüşler belirttiği anlaşılmaktadır.

Tablo 6. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının İçerik Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

İçerik		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	$\bar{X}$	Ss
8. Program içeriği açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir.	f	3	13	52	79	26		
	%	1,734	7,5	30,1	45,7	15,0	3,65	0,89
9. Program içeriği, program hedefleri ile uyumludur.	f	1	13	55	80	24		
	%	0,578	7,5	31,8	46,2	13,9	3,65	0,83
10. Program içeriği ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük olarak hazırlanmıştır.	f	23	36	57	42	15		
	%	13,29	20,8	32,9	24,3	8,7	2,94	1,15
11. Program içeriğinin uygun yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.	f	29	35	56	35	18		
	%	16,76	20,2	32,4	20,2	10,4	2,87	1,22
12. Program içeriği, bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak hazırlanmıştır.	f	5	35	74	46	13		
	%	2,89	20,2	42,8	26,6	7,5	3,16	0,93
13. Program içeriğinin, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	11	28	70	46	18		
	%	6,358	16,2	40,5	26,6	10,4	3,18	1,03
14. Program içeriğinin öğrenme-öğretme ilkelerine uygun hazırlandığını düşünüyorum.	f	4	32	63	60	14		
	%	2,312	18,5	36,4	34,7	8,1	3,28	0,94
15. Program içeriğinde ulusal ve evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilmiştir.	f	4	30	71	51	17		
	%	2,312	17,3	41,0	29,5	9,8	3,27	0,94

Tablo 6 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; “Program içeriği açık ve anlaşılır olarak ifade edilmiştir” ve “Program içeriği, program hedefleri ile uyumludur” ifadelerine “*katılıyorum*” şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; “Program içeriği ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük olarak hazırlanmıştır”, “Program içeriğinin uygun yoğunlukta olduğunu düşünüyorum”, “Program içeriği, bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygun olarak hazırlanmıştır”, “Program içeriğinin, öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olduğunu düşünüyorum”, “Program içeriğinin öğrenme-öğretme ilkelerine uygun hazırlandığını düşünüyorum” ve “Program içeriğinde ulusal ve evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilmiştir” ifadelerine ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranının, programın İçerik ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda kısmen katıldıkları söylenebilir.

Tablo 7. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Eğitim Durumları Ögesi ile İlgili İfadelere Vermiş Olduğu Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Eğitim durumları		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	$\bar{X}$	Ss
16. Programın öğrenme-öğretme süreçleri açık ve anlaşılır olarak tanımlanmıştır.	f	3	22	63	65	20		
	%	1,734	12,7	36,4	37,6	11,6	3,45	0,92
17. Öğrenme-öğretme süreci, öğrenci merkezli olarak oluşturulmuştur.	f	14	33	71	35	20		
	%	8,092	19,1	41,0	20,2	11,6	3,08	1,09
18. Öğrenme-öğretme süreci hem kurumsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanmıştır.	f	7	40	66	45	15		
	%	4,046	23,1	38,2	26,0	8,7	3,12	1,00
19. Öğrenme-öğretme sürecinde çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın biçimde yararlanılmıştır.	f	5	37	56	60	15		
	%	2,89	21,4	32,4	34,7	8,7	3,25	0,98
20. Öğrenme-öğretme sürecinin, çağdaş öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerine uygun olarak tasarlandığını düşünüyorum.	f	7	36	60	56	14		
	%	4,046	20,8	34,7	32,4	8,1	3,20	0,99
21. Öğrenme-öğretme süreci, çağdaş öğrenme modellerine ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmiştir.	f	7	31	67	53	15		
	%	4,046	17,9	38,7	30,6	8,7	3,22	0,98
22. Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders sürelerini yeterli buluyorum.	f	102	24	20	11	16		
	%	58,96	13,9	11,6	6,4	9,2	1,93	1,34

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; “Programın öğrenme-öğretme süreçleri açık ve anlaşılır olarak tanımlanmıştır” ve “Öğrenme-öğretme sürecinde çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın biçimde yararlanılmıştır” ifadelerine “*katılıyorum*” şeklinde cevap verdiği anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; “Öğrenme-öğretme süreci, öğrenci merkezli olarak oluşturulmuştur”, “Öğrenme-öğretme süreci hem kurumsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanmıştır”, “Öğrenme-öğretme sürecinin, çağdaş öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerine uygun olarak tasarlandığını düşünüyorum” ve “Öğrenme-öğretme süreci, çağdaş öğrenme modellerine ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmiştir” ifadelerine ise *kısmen katılıyorum* şeklinde cevap vermiştir. Son olarak, öğretmenlerin büyük bir oranının “Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders sürelerini yeterli bulmuyorum” ifadesine *kesinlikle katılmıyorum* şeklinde cevap verdiği görülmüştür. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranının, programın Eğitim Durumları ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda kararsız kaldıkları söylenebilir.

Tablo 81. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının Ölçme ve Değerlendirme Ögesi ile İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımının İncelenmesi

Ölçme ve değerlendirme		Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum	$\bar{X}$	Ss
23. Programda, uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve teknikleri açık ve anlaşılır olarak belirtilmiştir.	f	5	22	61	64	21		
	%	2,89	12,7	35,3	37,0	12,1	3,43	0,96
24. Ölçme-değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleri ile uyumlu olduğunu düşünüyorum.	f	4	24	61	66	18		
	%	2,312	13,9	35,3	38,2	10,4	3,40	0,93
25. Belirtilen ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, program içeriğine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	4	24	58	66	21		
	%	2,312	13,9	33,5	38,2	12,1	3,44	0,95
26. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğunu düşünüyorum.	f	7	26	56	66	18		
	%	4,046	15,0	32,4	38,2	10,4	3,36	0,99
27. Ölçme-değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkların dikkate alındığını düşünüyorum.	f	20	41	59	37	16		
	%	11,56	23,7	34,1	21,4	9,2	2,93	1,13
28. Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin süre açısından uygulanabilir olduğunu düşünüyorum.	f	33	43	42	40	15		
	%	19,08	24,9	24,3	23,1	8,7	2,77	1,24

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir oranının; “Programda, uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve teknikleri açık ve anlaşılır olarak belirtilmiştir”, “Ölçme-değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleri ile uyumlu olduğunu düşünüyorum”, “Belirtilen ölçme-değerlendirme yöntem ve tekniklerinin, program içeriğine uygun olduğunu düşünüyorum” ve “Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğunu düşünüyorum” İfadelerine *katılıyorum* şeklinde cevap verdikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin büyük bir oranı; “Ölçme-değerlendirme sürecinde bireysel farklılıkların dikkate alındığını düşünüyorum” ifadesine *kısmen katılıyorum* “Programda ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin süre açısından uygulanabilir olduğunu düşünüyorum” İfadesine ise *katılmıyorum* şeklinde cevap vermiştir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında, öğretmenlerin büyük bir oranı Programda ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin özellikle; bireysel farklılıklar dikkate alması ve süre açısından uygulanabilir olması konusunda yeterli olmadığı görüşüne sahiptir.

Tablo 9. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanlara Ait Betimsel Bilgiler

Değişken	N	Minimum	Maksimum	$\bar{X}$	Ss
Hedef	173	1,14	5,00	3,61	0,66
İçerik	173	1,50	5,00	3,25	0,80
Eğitim durumları	173	1,00	4,71	3,03	0,73
Ölçme ve değerlendirme	173	1,17	5,00	3,22	0,86

Tablo 9 incelendiğinde, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının temel öğelerine verilen puanların sırasıyla 1,14-5,00; 1,50-5,00; 1,00-4,71 ve 1,17-5,00 aralığında değiştiği anlaşılmaktadır. Hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalaması sırasıyla $3,61\pm 0,66$; $3,25\pm 0,80$; $3,03\pm 0,73$ ve $3,22\pm 0,86$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen ortalamalar dikkate alındığında, öğretmen görüşlerine göre öğretim programının hedef öğesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeydedir.

Tablo 10. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

Değişkenler	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Hedef	Kadın	70	3,63	0,62	0,43	171	0,67
	Erkek	103	3,59	0,69			
İçerik	Kadın	70	3,21	0,83	-0,57	171	0,57
	Erkek	103	3,28	0,78			
Eğitim durumları	Kadın	70	2,93	0,78	-1,58	171	0,12
	Erkek	103	3,11	0,69			
Ölçme ve değerlendirme	Kadın	70	3,07	0,87	-1,99	171	0,048
	Erkek	103	3,33	0,83			

Tablo 10 incelendiğinde, dersin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme öğesine verilen puanların ortalamalarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre öğretim programının ölçme ve değerlendirme öğesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 11. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Yaş Grubuna Göre Karşılaştırılması

Değişken	Yaş grubu	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Hedef	20-30	49	3,67	0,66	0,36	0,79
	31-40	101	3,61	0,66		
	41-50	20	3,51	0,72		
	50 ve üzeri	3	3,43	0,65		
İçerik	20-30	49	3,31	0,84	0,30	0,83
	31-40	101	3,24	0,79		
	41-50	20	3,14	0,79		

Eğitim durumları	50 ve üzeri	3	3,46	0,51	0,13	0,94
	20-30	49	3,00	0,82		
	31-40	101	3,03	0,71		
	41-50	20	3,12	0,64		
	50 ve üzeri	3	3,10	0,79		
Ölçme ve değerlendirme	20-30	49	3,24	0,95	0,36	0,78
	31-40	101	3,24	0,84		
	41-50	20	3,06	0,78		
	50 ve üzeri	3	3,50	0,67		

Tablo 11 incelendiğinde, dersin Öğretim programının temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin yaşlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Farklı yaş gruplarına bulunan öğretmenlerin Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 12. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırılması

Değişken	Eğitim durumu	N	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Hedef	Lisans	157	3,58	0,67	-1,85	170	0,07
	Lisansüstü	15	3,90	0,57			
İçerik	Lisans	157	3,23	0,78	-1,22	170	0,23
	Lisansüstü	15	3,49	1,01			
Eğitim durumları	Lisans	157	3,02	0,72	-0,98	170	0,33
	Lisansüstü	15	3,21	0,82			
Ölçme ve değerlendirme	Lisans	157	3,21	0,83	-1,13	170	0,26
	Lisansüstü	15	3,47	1,13			

Tablo 12 incelendiğinde, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin eğitim durumlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Eğitim durumu Lisans ve lisansüstü olan öğretmenlerin Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 13. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Mesleki Kıdeme Göre Karşılaştırılması

Değişken	Mesleki kıdem	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Hedef	0-5	48	3,60	0,69	0,10	0,98
	6-10	52	3,64	0,72		
	11-15	35	3,58	0,57		
	16-20	29	3,58	0,67		
	21- Üzeri	9	3,70	0,66		
İçerik	0-5	48	3,22	0,89	0,77	0,54
	6-10	52	3,33	0,74		
	11-15	35	3,21	0,75		

	16-20	29	3,11	0,88		
	21- Üzeri	9	3,58	0,53		
	0-5	48	2,95	0,83		
	6-10	52	3,05	0,70		
Eğitim durumları	11-15	35	3,03	0,68	0,99	0,41
	16-20	29	3,01	0,70		
	21- Üzeri	9	3,48	0,65		
	0-5	48	3,12	1,00		
	6-10	52	3,29	0,79		
Ölçme ve değerlendirme	11-15	35	3,22	0,82	0,72	0,58
	16-20	29	3,16	0,83		
	21- Üzeri	9	3,59	0,53		

Tablo 13 incelendiğinde, İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Farklı sürelerde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 14. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Görev Yapılan Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Karşılaştırılması

Değişken	Okulun bulunduğu yer	N	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Hedef	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,52	0,74	-1,25	171	0,21
	İl-İlçe Merkezi	115	3,65	0,62			
İçerik	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,10	0,84	-1,76	171	0,08
	İl-İlçe Merkezi	115	3,33	0,77			
Eğitim durumları	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	2,88	0,81	-1,94	171	0,054
	İl-İlçe Merkezi	115	3,11	0,67			
Ölçme ve değerlendirme	Kırsal Alan (Köy, Belde)	58	3,04	0,90	-2,00	171	0,047
	İl-İlçe Merkezi	115	3,31	0,83			

Tablo 14 incelendiğinde, dersin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birime göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birime bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). İl-ilçe merkezlerinde göre yapan öğretmenler Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir

Tablo 15. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Uygulamaya Konan Yeni Öğretim Programından Öğretmenlerin Haberdar Olma Durumlarına Göre Karşılaştırılması

Değişken	2018 yılında uygulamaya konulan TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programından haberdar mısınız?	N	$\bar{X}$	Ss	t	Sd	p
Hedef	Evet	165	3,61	0,65	0,08	171	0,93
	Hayır	8	3,59	1,02			
İçerik	Evet	165	3,25	0,79	-0,05	171	0,96
	Hayır	8	3,27	1,01			
Eğitim durumları	Evet	165	3,04	0,72	0,14	171	0,89
	Hayır	8	3,00	0,98			
Ölçme ve değerlendirme	Evet	165	3,24	0,85	0,96	171	0,34
	Hayır	8	2,94	1,06			

Tablo 15 incelendiğinde, dersin Öğretim Programının temel öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olma durumuna bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olduğunu ve olmadığını belirten öğretmenlerin, Öğretim Programının temel öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 16. TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programını Değerlendirme Anketinden Elde Edilen Puanların Öğretmenlerin Programın Uygulanması İçin Okulların Sahip Olduğu Fiziki Ortam ve Olanakların Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Göre Karşılaştırılması

Değişken	9. Okulun Fiziki ortam ve olanakları TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının uygulanması için size göre ne kadar yeterlidir?	N	Ss	F	p	Post-hoc	
Hedef	1. Yetersiz	25	3,38	0,59	4,24	0,01	4>1, 4>2; 3>1, 3>2;
	2. Az Yeterli	51	3,43	0,62			
	3. Yeterli	84	3,76	0,68			
	4. Çok Yeterli	13	3,80	0,62			
İçerik	1. Yetersiz	25	3,08	0,65	2,26	0,08	-
	2. Az Yeterli	51	3,08	0,82			
	3. Yeterli	84	3,40	0,77			
	4. Çok Yeterli	13	3,32	1,01			
Eğitim durumları	1. Yetersiz	25	2,95	0,66	0,83	0,48	-
	2. Az Yeterli	51	2,93	0,74			
	3. Yeterli	84	3,11	0,75			
	4. Çok Yeterli	13	3,11	0,70			

Ölçme ve değerlendirme	1. Yetersiz	25	3,02	0,80	1,27	0,29	-
	2. Az Yeterli	51	3,12	0,90			
	3. Yeterli	84	3,34	0,81			
	4. Çok Yeterli	13	3,26	1,04			

Tablo 16 incelendiğinde, dersin Öğretim Programının içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($p>0,05$). Bununla birlikte, programın hedef ögesine verilen puanların ortalamalarında, öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($p<0,05$). Okulların fiziki ortam ve olanaklarını “çok yeterli” ve “yeterli” bulan öğretmenler, “az yeterli” ve “yetersiz” bulan öğretmenlere göre, Öğretim Programının hedef ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tartışma

Bu çalışmada TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yeni öğretim programının hedef bölümüyle ilgili çalışmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Çalışmamızın sonucunda yeni öğretim programının hedef bölümüne ilişkin katılımcıların olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan çalışmalarda yeni öğretim programının hedef bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğunu; Bayram (2016) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu çalışmada TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yeni öğretim programının içerik bölümüyle ilgili çalışmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Çalışmamızın sonucunda yeni öğretim programının içerik bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan çalışmalarda yeni öğretim programının içerik bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumlu görüşe sahip olduğunu; Bayram (2016) ve Yılmaz (2004) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu çalışmada TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüyle ilgili çalışmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Çalışmamızın sonucunda yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan çalışmalarda yeni öğretim programının eğitim durumu bölümüyle ilgili Adalar (2010), Ata (2006), Bayram (2016), Sever(2017), Yılmaz (2004) öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir.

Bu çalışmada Tc. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüyle ilgili çalışmaya katılan öğretmenlerden değerlendirmeleri istenmiştir. Çalışmamızın sonucunda yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüne ilişkin katılımcıların kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Konuyla ilgili daha önceden yapılan çalışmalarda yeni öğretim programının ölçme ve değerlendirme bölümüyle ilgili Adalar (2010) öğretmenlerin olumsuz görüşe sahip olduklarını, Bayram (2016), Sertkaya (2005), Yılmaz(2004) ise öğretmenlerin kısmen olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir. Diğer çalışmacılar öğretim programın ölçme ve değerlendirme boyutuna ilişkin değerlendirmelerde bulunmamışlardır.

Araştırmamızın bölümlerinin alt boyutlarında bir tanesi de eğitim-öğretim için ders sürelerinin yeterli olup olmadığıdır. Araştırmamızda yeni öğretim programının eğitim-öğretim için ders sürelerinin araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu alanla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda Bayram (2016) ve Sever (2017) de öğretmenlerin olumsuz görüşlere sahip olduklarını tespit etmişleridir. Diğer araştırmacılar konuyla ilgili eksiklik değerlendirmelerinde bulunmamışlardır.

Araştırmamızın bölümlerinin alt boyutlarında bir diğeri de konuların öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygun olup olmadığıdır. Araştırmamızda yeni öğretim program konularının öğrencilerin gelişim özelliklerine ve hazırbulunuşluk düzeylerine uygunluğu araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu alanla ilgili daha önceden yapılan araştırmalarda Yılmaz (2004) araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda kısmen yeterli olduğu, Talay (2008) araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda ise yetersiz olduğunu tespit etmişleridir. Diğer araştırmacılar konuyla ilgili eksiklik değerlendirmelerinde bulunmamışlardır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Elde edilen bulgular incelendiğinde yenilenen TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi programının hedef ögesinin kriterlere uygunluğu yüksek düzeyde; içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmayla değerlendirmesi yapılan öğretim programına yönelik katılımcılar genel olarak olumlu görüş bildirmiş olsalar da bazı bölümlerin bazı kısımlarında eksiklikler olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler programın hedef ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında genel olarak öğretmenlerin büyük oranının hedef ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda olumlu görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen yanıtlara göre programın hedef ögesinde; programın hedeflerinin açık, net ve anlaşılır olarak ifade edildiği, programın hedeflerinin Türk Milli Eğitiminin genel ve özel amaçlarına uygun olduğu, programın hedeflerinin çağın yönelimlerine uygun olarak belirlendiği ifade edilebilir. Ancak öğretim programının öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişimini sağlamada eksiklerin olduğu, programın bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlık kazandırmayı hedeflemede eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcılar programın içerik ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” ve “kısmen katılıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında genel olarak öğretmenlerin büyük oranının içerik ögesinin kriterlere uygunluğuna kısmen olumlu görüş bildirdiği tespit edilmiştir. Programın içeriği; açık, net ve anlaşılır bir şekilde ifade edildiği, içeriğin hedeflerle uygun olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın Öğretim programının içeriği bireyin ilgi ve gereksinimlerine uygunluğu konusunda eksiklerin olduğu, içeriğin ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük hazırlanmasında eksikliklerinin olduğu, içeriğin uygun yoğunlukta olmadığı, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve gelişim özelliklerine uygunluğu konusunda eksiklerin olduğu, öğrenme öğretme ilkelerine uygunluk konusunda kısmen yetersiz kaldığı, içerikte ulusal, evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer vermede eksik kalındığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan Sosyal Bilgiler öğretmenleri programın eğitim durumları ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum”, “kısmen katılıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde cevap

vermişlerdir. İfadelere verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında; katılımcıların büyük oranının eğitim durumları ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda kısmen olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların yanıtlarına göre; öğrenme-öğretme süreçlerinin açık ve anlaşılır bir şekilde tanımlandığı, programda çağdaş eğitim teknolojilerinden yaygın bir şekilde yararlanıldığı tespit edilmiştir. Ancak programın eğitim durumları ögesinde; öğrenme öğretme süreçlerinin öğrenci merkezli oluşturulması konusunda eksiklerin olduğu, öğrenme öğretme sürecinin hem kuramsal hem de uygulamaya dönük olarak planlanılmada yetersiz kaldığı, öğrenme öğretme süreçlerinin çağdaş öğrenme model ve stratejilerine uygun olarak düzenlenmede yetersiz kaldığı, öğrenme öğretme süreçlerine ayrılan ders sürelerinin yetersiz olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler programın ölçme ve değerlendirme ögesine yönelik genel olarak “katılıyorum” , “kısmen katılıyorum” ve “katılmıyorum” şeklinde cevap vermişlerdir. Katılımcılar tarafından ifadeler verilen puanların ortalamaları dikkate alındığında programın ölçme değerlendirme ögesinin kriterlere uygunluğu konusunda öğretmenlerin büyük oranının olumlu görüşe sahip olduğu tespit edilmiştir. Programda uygulanacak ölçme-değerlendirme ölçütleri ile yöntem ve tekniklerin açık, net ve anlaşılır olarak ifade edildiği, ölçme değerlendirme ölçütlerinin, program hedefleriyle uyumlu olduğu, belirtilen ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerinin program içeriğine uygun olduğu, ifade edilen ölçme-değerlendirme ölçüt, yöntem ve tekniklerinin çağın yönelimlerine uygun olduğu tespit edilmiştir. Buna karşın öğretim programında ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin özellikle; bireysel farklılıkları dikkate almadığı, süre açısından uygulanabilir olması hususunda yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, programın ölçme ve değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Erkek öğretmenler, kadın öğretmenlere göre TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin yaşlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Farklı yaş gruplarına bulunan öğretmenlerin TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin eğitim durumlarına bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Eğitim durumu Lisans ve lisansüstü olan öğretmenlerin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin mesleki kıdemlerine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Farklı sürelerde mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, programın ölçme ve

değerlendirme ögesine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim birimine bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. İl-ilçe merkezlerinde görev yapan öğretmenler Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli olduğunu düşünmektedir. Yapılan araştırmada yenilenen İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olma durumuna bağlı anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Uygulamaya konan yeni öğretim programından haberdar olduğunu ve olmadığını belirten öğretmenlerin, TC. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programının hedef, içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerinin kriterleri karşılama konusunda benzer görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan araştırmada yenilenen dersin Öğretim Programının içerik, eğitim durumları, ölçme ve değerlendirme öğelerine verilen puanların ortalamalarında öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, programın hedef ögesine verilen puanların ortalamalarında, öğretmenlerin programın uygulanması için okulların sahip olduğu fiziki ortam ve olanakların yeterliliğine ilişkin görüşlerine göre anlamlı bir farklılık gözlenmiştir. Okulların fiziki ortam ve olanaklarını “çok yeterli” ve “yeterli” bulan öğretmenler, “az yeterli” ve “yetersiz” bulan öğretmenlere göre, Öğretim Programının hedef ögesinin kriterleri karşılama konusunda daha yeterli görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Öneriler

Öğretim programının hedef ögesine yönelik öneriler;

1. Hedefler öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.
2. Hedefler öğrencinin bilgi, beceri, değer, tutum ve estetik duyarlılık kazandırmayı amaçlayacak şekilde geliştirilmelidir.

Öğretim programının içerik ögesine yönelik öneriler;

1. Programın içeriğinde bireyin ilgi ve gereksinimlerini kapsayacak şekilde düzenleme yapılmalıdır.
2. İçerik ezbercilikten uzak ve uygulamaya dönük olarak hazırlanmalıdır.
3. İçeriğin yoğunluğunda ders saati dikkate alınarak düzenlemeye gidilmelidir.
4. İçerikteki öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri ve gelişim özelliklerine yönelik eksiklikler giderilmelidir.
5. İçerikteki öğrenme-öğretme ilkelerine yönelik eksiklikler giderilmelidir.
6. Ulusal, evrensel bilgi, olay ve sorunlara dengeli olarak yer verilmelidir.

Öğretim programının eğitim durumları ögesine yönelik öneriler;

1. Öğrenme-öğretme süreçleri öğrenci merkezli olarak oluşturulmalıdır.
2. Öğrenme-öğretme süreçleri kuramsal ve uygulamaya dönük olarak planlanmalıdır.
3. Çağdaş öğrenme model ve stratejilerine uygun olarak geliştirilmelidir.
4. Öğrenme-öğretme süreçleri için ayrılan ders saati artırılmalıdır.

Öğretim programının ölçme ve değerlendirme ögesine yönelik öneriler;

1. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri bireysel farklılıkları dikkate alacak şekilde süre açısından uygulanabilir olarak düzenlenmelidir.

Kaynakça

- Adalar, H.(2010). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin 8. sınıf TC. İnkılâp tarihi ve atatürkçülük dersi yeni öğretim programına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / İlköğretim Bölümü / Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı / Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı.(Yüksek Lisans Tezi).
- Al, H.(2007).*Bilimsel araştırma yöntemleri akademik yazım kuralları*. İstanbul: Avcı ofset.
- Aşlıoğlu ,B.(2008). Eğitim ile İlgili Temel Kavramlar. *Öğretim İlke ve Yöntemleri*.(Ed.)Arslan,M.(s.1-28).Ankara:Anı yayıncılık.
- Ata, Bahri (2006). *“İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi'nin Taslak Programının Geliştirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar”* Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi, (Ed. Yasemin Doğaner), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Babadoğan, C. (1993). Cumhuriyetin 70. Yılında Ülkemizde Program Geliştirme. *Eğitim Dergisi*: 6: 64.
- Baş, T.(2006). *Anket nasıl hazırlanır,uygulanır,değerlendirilir?*Ankara:Seçkin yay.
- Bayram, K.(2016).*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ortaokul 8. Sınıf TC.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi*.Ağrı:İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü(Yüksek Lisans Tezi).
- Demirel, Ö.(2013).*Eğitimde Program Geliştirme.Kuramdan Uygulamaya*.Ankara.Pegem Akademi.
- Ekiz, D.(2003).*Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş*. Ankara. Anı yayıncılık.
- Erden, M.(1998). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fidan, N. (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*. Ankara:Kadıoğlu Matbbası.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update* (10a ed.) Boston: Pearson.
- Göç, A. (2009). *TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin İçeriğini Öğretme Stratejileri. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*. (Yayımlanmamış Yüksek
- Karasar, N.(2005).*Bilimsel Araştırma Yöntemi*.Ankara. Nobel yayın Dağıtım.
- Kili, S. (2006), *Atatürk Devrimi*, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Oğuzkan, A.F. (1981), *“Eğitim Terimleri Sözlüğü”*, Ankara: TDK Yayınları, A.Ü. Basımevi.
- Özçelik, D. A. (1993), *“Eğitim Programları ve Öğretim”* Ankara:(G.Ö.Y.).
- Sertkaya, Ö. (2005). *İlköğretim Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi Ve Atatürkçülük Dersi Öğretimindeki Çözüm Önerileri* .Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Sever, A.(2017). *2010 yılında yürürlüğe giren orta öğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı ve öğretmen görüşleri (Samsun örneği)* . Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi / Eğitim Bilimleri Enstitüsü / Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı / Tarih Eğitimi Bilim Dalı.(Yüksek Lisans Tezi).
- Tan,S.ve Erdoğan A. (2003). *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Taş,H. ve Kıroğlu, K.(2018).2017 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. 17(2),697-716.DOI: 10.17051/ilkonline.2018.419041.
- Tavşancıl, E. (2005). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Varıs, F. (1997). *Eğitim Bilimine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- TDK,(2019). <http://sozluk.gov.tr/adresinden> 20.04.2019 tarihinde alınmıştır.
- Yılmaz, M.S. (2004). *İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programı içeriğinin değerlendirilmesi*.İstanbul: Marmara Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Anabilim Dalı.(Doktora Tezi).